

NIEUWE KERNDOELEN NEDERLANDS

EEN PRAKTISCHE HANDLEIDING VOOR LEERKRACHTEN



*In dit e-book lees je alles over de nieuwe kerndoelen Nederlands.
Wat houden ze in, wat vragen ze van jou als leerkracht en hoe kan
Junioruniversiteit je hierbij helpen.*

DOOR: MAAIKE VAN GOOZEN

Colofon

Productinformatie:

Titel: Nieuw kerndoelen Nederlands

Uitgave: 2025

Auteur:

Maaïke van Goozen

Illustraties:

Thomas van Oostrum

Redactie:

Sanne Ramakers

Vormgeving en realisatie:

Junioruniversiteit

Disclaimer:

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, publicatie op internet of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur.



INHOUDSOPGAVE

De toekomst van taalonderwijs	4
Samenhang is het sleutelwoord	6
De kerndoelen in de praktijk	9
Van klas naar school	11
Morgen al beginnen	14
Conclusie	16
Bijlagen	17



DE TOEKOMST VAN TAALONDERWIJS

Ze zijn er: de nieuwe kerndoelen Nederlands. En de kans is groot dat je bij het horen van die zin al zuchtend dacht: *Nóg meer? Moet het roer nu wéér om?* Dat is een logische reactie. Maar als je één ding uit dit e-book meeneemt, laat het dan dit zijn: deze nieuwe kerndoelen zijn geen extra administratieve last. Ze zijn een uitnodiging. Een uitnodiging om het taalonderwijs weer te geven wat het verdient: **betekenis, samenhang en rijkdom**.

De pijn van de oude doelen

Laten we eerlijk zijn. Veel van ons taalonderwijs wordt nu gedicteerd door de methode. We werken keurig de lesjes af:

- Maandag, 9.00 uur: Begrijpend lezen, strategie X.
- Dinsdag, 11.00 uur: Spelling, categorie Y.
- Donderdag, 13.30 uur: Taalbeschouwing, het bijvoeglijk naamwoord.

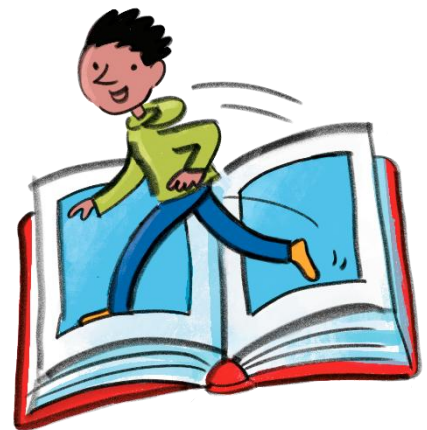
Elk onderdeel zit in een eigen mapje of een eigen schrift. Het SLO erkent zelf dat de oude doelen uit 2006 hieraan bijdroegen: ze waren *globaal geformuleerd en bieden weinig houvast*¹. Het gevolg was verkaveld en weinig betekenisvol onderwijs.

Het resultaat? Kinderen die prima een lidwoord kunnen aanwijzen in een losse zin, maar geen foutloze en boeiende tekst kunnen schrijven over een thema. En leerkrachten die voelen dat ze 'afvinken' in plaats van inspireren.

De belofte van rijk onderwijs

De nieuwe kerndoelen breken met die verkaveling. De hele herziening is opgezet met één doel: het onderwijs 'meer in samenhang te presenteren'. Het SLO stelt dat deze nieuwe doelen 'ambitieuze en betekenisvol zijn geformuleerd, waarmee ze de basis leggen voor **rijk onderwijs voor alle leerlingen**'. 'Rijk onderwijs' betekent:

- Dat taal is verbonden met de wereld om ons heen.
- Dat kinderen niet alleen *technisch* leren lezen, maar ook *ervaren* wat literatuur met je kan doen.
- Dat taal geen 'lesje' is, maar het gereedschap waarmee we leren over geschiedenis, natuur en onszelf.



¹ <https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examenprogramma/actualisatie-kerndoelen/>

Wat dit e-book je gaat brengen

Dit e-book gaat niet de 132 pagina's van het SLO-rapport² voor je samenvatten. Dit e-book geeft je ook geen abstracte theorie. We vertalen de *geest* van de nieuwe kerndoelen naar concrete, praktische en inspirerende stappen die je morgen al in je klas kunt zetten. We laten je zien hoe je, vaak met middelen die je al hebt, kunt bewegen van losse lesjes naar rijk onderwijs.

Dit is precies de visie die wij bij **Junioruniversiteit** al jaren uitdragen. Onze thematische projecten zijn gebouwd op de overtuiging dat leren het effectiefst en het leukst is als alles samenkomt: taal, lezen, wereldoriëntatie en creativiteit.

In dit e-book delen we onze lessen uit de praktijk en laten we je zien hoe je de nieuwe kerndoelen kunt omarmen. Niet als een 'moetje', maar als een fantastische kans.



² <https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examenprogramma/actualisatie-kerndoelen/@25212/kerndoelen-primair-onderwijs/>

SAMENHANG IS HET SLEUTELWOORD

Als je de nieuwe doelen van het SLO terugbrengt tot één kernwoord, dan is het **samenhang**. De échte verandering van deze nieuwe kerndoelen zit niet in de negen onderwerpen, maar in de filosofie erachter. De tijd van verkaveling waarbij taal, spelling, lezen en wereldoriëntatie allemaal in aparte, afgesloten vakjes worden aangeboden, is voorbij. En laten we eerlijk zijn: dat is geweldig nieuws.

Hoe vaak heb je niet een project over de Romeinen gedaan, terwijl de taalles die dag toevallig ging over het bijvoeglijk naamwoord in een context loze zin? De nieuwe kerndoelen vragen ons om die muren af te breken. Ze benadrukken twee soorten samenhang binnen het vak en, nog belangrijker, met álle andere vakken.



Samenhang BINNEN het vak

De eerste stap is de logische verbinding *binnen* het leergebied Nederlands. De drie nieuwe domeinen communicatie, taal en literatuur zijn geen losse kolommen; ze vormen een vliegwiel. Het SLO stelt dat de inhoud uit deze domeinen *'elkaar beïnvloeden en versterken'*. De kinderen kunnen geen goede tekst produceren, als ze geen inzicht hebben in taal als systeem en geen ervaring hebben opgedaan met verhalen.

Door een 'rijk' verhaal te lezen, leren ze nieuwe woorden en zinsstructuren die ze vervolgens zelf kunnen gebruiken in hun eigen spreek- of schrijfp opdracht. Dát is de interne samenhang die wordt bedoeld.

Samenhang MET andere vakken

Dit is het punt waar de nieuwe kerndoelen het beste tot hun recht komen. Het SLO stopt niet bij samenhang binnen het vak; ze maken de verbinding met *alle* leergebieden. Ze stellen dat een goede beheersing van het Nederlands *'een voorwaarde is om in alle leergebieden tot begrip te komen en kennis en vaardigheden te verwerven'*.

De allermooiste samenvatting van deze visie, en misschien wel de belangrijkste zin uit het hele rapport van het SLO voor jouw lespraktijk, is deze: *'Het leggen van verbindingen tussen het leergebied Nederlands en de andere leergebieden is dus een voorwaarde voor duurzame kennis- en taalontwikkeling.'*

Thema's en rijke teksten

Oké, de 'waarom' is duidelijk. Maar *hoe* doe je dat? Het antwoord is verrassend concreet. Het SLO noemt dé manier om dit te bereiken: kinderen verwerven deze kennis en vaardigheden via **inhoudelijke thema's, rijke teksten en taalactiviteiten**.

Dit is de gouden driehoek:

1. **Inhoudelijke thema's:** Je wereldoriëntatie project, je burgerschapsthema, je les over duurzaamheid. Dát is de betekenisvolle context.
2. **Rijke teksten:** Het SLO-rapport definieert een rijke tekst als een *'Authentieke, aansprekende tekst met veelzijdig en gevarieerd taalgebruik die het kind uitnodigt tot nadenken, beleven en betekenis geven.'*
3. **Taalactiviteiten:** De opdrachten die je koppelt aan die rijke tekst binnen dat thema.

Een 'rijke tekst' is dus een écht boek, een goed artikel, een informatief jeugdboek of zelfs een complex prentenboek. Een tekst die kinderen helpt bij het leren over en begrijpen van zichzelf en de wereld. Precies wat je bij de zaakvakken ook wil bereiken. Wil je meer lezen over rijke teksten? Lees dan [dit artikel](#)³ van het SLO.

Een goed vertrekpunt voor het werken met de nieuwe doelen is het verzamelen van rijke teksten. Maak een overzicht van de wereld oriënterende thema's die je behandelt gedurende het jaar en koppel daar een lijst met boeken en bronnen aan. Zorg dat de lijst voor iedereen toegankelijk is zodat je deze als team kunt aanvullen. Vele handen maken hierbij licht werk. Gun jezelf ook de tijd, de lijst hoeft niet in één keer af en zal ook altijd blijven veranderen. Er komen immers steeds weer nieuwe boeken uit.



Ben je op zoek naar houvast voor het selecteren van deze teksten? Gebruik dan onze *checklist rijke teksten* van bijlage 1 van dit e-book. Ga op zoek naar meerdere rijke teksten rondom een onderwerp en bekijk of deze verschillende selectie criteria uit de checklist bevatten. Niet alle punten hoeven in elke tekst aanwezig te zijn, het gaat erom dat de teksten samen een goede basis vormen om een onderwerp te verkennen. Je bepaalt zelf of een tekst of boek rijk is in de context van jouw onderwijs.

³ <https://www.slo.nl/thema/meer/samenhang-primair-onderwijs/taal-samenhang/rijke-teksten/>

De brug naar de praktijk

Junioruniversiteit bouwt al jaren thematische projecten die exact op deze filosofie zijn gebaseerd. Wij *zijn* de 'betekenisvolle context' die het SLO beschrijft:

- Wij hebben de **rijke teksten**, zowel literatuur als non-fictie, al voor je verzameld en gekoppeld.
- Wij hebben de **betekenisvolle taalactiviteiten**, zoals het maken van een folder, het houden van een interview en het schrijven van een verhaal, al voor je ontworpen.
- Onze projecten verweven de domeinen communicatie, taal en literatuur op een natuurlijke manier door de zaakvak inhoud heen.

Met de projecten van Junioruniversiteit werk je niet alleen aan je wereldoriëntatie doelen, maar implementeer je op een rijke en motiverende manier de nieuwe kerndoelen Nederlands. Zonder dat je 's avonds urenlang teksten hoeft te zoeken.

In het volgende hoofdstuk duiken we dieper in de negen kerndoelen en laten we je zien hoe je ze met praktische voorbeelden direct kunt toepassen.



DE KERNDOELEN IN DE PRAKTIJK

De lijst van negen kerndoelen in het SLO rapport kan op het eerste gezicht wat overweldigend lijken. Negen doelen, met allemaal subdoelen ... Waar begin je? Het goede nieuws: je hoeft ze niet te zien als negen losse 'afvinktaken'.

Zoals we in hoofdstuk 2 zagen, is **samenhang** het sleutelwoord. De kerndoelen zijn al logisch geclusterd in drie domeinen die elkaar constant beïnvloeden en versterken. Als je ze zó bekijkt, wordt het ineens veel overzichtelijker.

Laten we deze drie domeinen één voor één bekijken. Wat vraagt het SLO nu écht van je, en hoe ziet dat er in jouw klaslokaal uit?

Deel 1: Domein communicatie

- **De doelen:**
 - **Kerndoel 2: De leerling begrijpt teksten.**
 - **Kerndoel 3: De leerling produceert teksten.**
 - **Kerndoel 4: De leerling voert gesprekken.**
 - **Kerndoel 5: De leerling ontwikkelt zich als bewuste taalgebruiker.**

Wat betekent dit?

Dit is het 'doe'-domein van taal. Het omvat de vaardigheden die we traditioneel al kennen: lezen, schrijven, spreken en luisteren. Maar de focus is scherper en breder geworden.

Dit zijn de opvallendste nieuwe subdoelen:

- 'Schrijven om te leren' (3C): Dit gaat niet om foutloos schrijven, maar om schrijven om je gedachten te ordenen. Te denken valt aan het maken van een mindmap, een schema, of aantekeningen van een instructie.
- 'Gesprekken voeren om te leren' (4B): Dit is de motor van thematisch werken. Het is het gesprek over de tekst, het samen redeneren en onderbouwen van ideeën om tot dieper begrip te komen.
- 'Bronnen verkennen' (2C): Kinderen leren aangereikte bronnen te verkennen op betrouwbaarheid. Een cruciale vaardigheid in ons digitale tijdperk.
- 'Reflecteren op het proces' (5A): Metacognitie krijgt een duidelijke plek. Niet alleen *wat* heb je gemaakt, maar *hoe* heb je het aangepakt en *wat* heb je daarvan geleerd?



Deel 2: Domein taal

- **De doelen:**

- **Kerdoel 6: De leerling toont inzicht in taal als systeem.**
- **Kerdoel 7: De leerling verkent het gebruik van taal.**

Wat betekent dit?

Dit is het domein van de traditionele 'taalbeschouwing', maar dan functioneler en relevanter gemaakt. Ja, spelling, formulering en interpunctie (6B) blijven belangrijk. Maar de nadruk ligt op de 'relatie tussen vorm en betekenis' (6A). Het gaat er niet om dat een kind een lidwoord *kan* *aanwijzen*, maar dat het *begrijpt* wat het verschil is in betekenis tussen 'een fiets' en 'de fiets'.

Compleet nieuw is kerndoel 7:

- Talige Identiteit (7A): Kinderen ontdekken hoe je met taal, ook lichaamstaal, laat zien wie je bent.
- Taalvariatie (7B): Kinderen verkennen dat er verschillende soorten Nederlands zijn zoals schooltaal, dialecten en straattaal en dat deze taal kan veranderen.



Deel 3: Domein literatuur

- **De doelen:**
 - **Kerdoel 8: De leerling doet ervaring op met literatuur.**
 - **Kerdoel 9: De leerling toont inzicht in literatuur.**

Wat betekent dit?

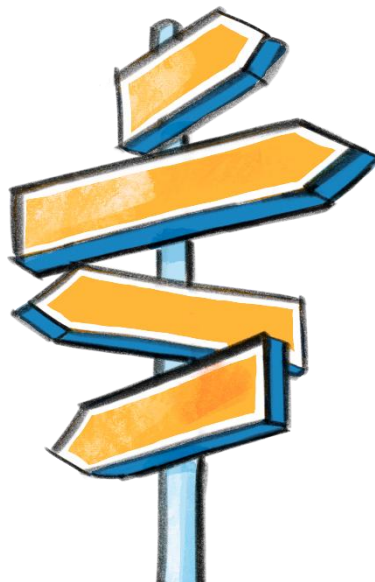
Dit is een prachtige en noodzakelijke upgrade. De focus verschuift van technisch lezen naar het opdoen van échte leeservaringen.

- Leesvoorkeur (8A): Het doel is dat het kind een *eigen smaak* ontwikkelt. Dit impliceert dat ze veel moeten mogen 'proeven' zonder oordeel.
- Waarde van literatuur (8B): Kinderen leren dat boeken je iets kunnen leren over jezelf, anderen en de wereld. Dit is de motor voor empathie en kennisopbouw.
- Inzicht (9A/B): Kinderen leren hoe verhalen en genres werken: wat doet een hoofdpersoon, hoe wordt spanning opgebouwd en wat is het verschil tussen een sprookje en een informatief boek?

Start met voorbereiden

Om je te helpen met het voorbereiden van een dergelijke thema en te analyseren of alle negen kerndoelen hier binnen aan bod komen, hebben we een thema-web gemaakt. Print *het thema-web* van bijlage 2 en vul in het midden het volgende wereldoriëntatie thema in waar je over gaat werken. Bekijk de kerndoelen die beschreven staan en vul de vakken in met activiteiten die je hebt gepland. Kijk waar er nog hiaten zijn en spar met collega's of je deze nog kunt aanvullen.

Onthoud dat je niet elk thema alle negen kerndoelen hoeft aan te raken. Het ene thema zal zich meer lenen voor een bepaalde set doelen dan een ander. Daarom is het goed om een dergelijk overzicht in te vullen, zodat je gedurende het jaar kunt bijhouden welke doelen je nog meer kunt benadrukken.



VAN KLAS NAAR SCHOOL

In de vorige hoofdstukken hebben we gekeken naar wat *jij* als leerkracht morgen al in je klas kunt doen. We hebben gezien hoe je met rijke teksten en thematisch werken de domeinen communicatie, taal en literatuur kunt verweven. Maar als je de negen kerndoelen uit het SLO-rapport goed bekijkt, valt er iets op. Acht van de negen doelen beginnen met "De leerling ...". Ze zijn gericht op wat de leerling moet kunnen, ervaren of begrijpen.

Maar **Kerndoel 1** is fundamenteel anders. Het begint met: "**De school ...**". Dit is geen toevallige woordkeuze. Dit is een expliciete boodschap van het SLO. Kerndoel 1 is een *aanbodsdoel*, een opdracht aan het **hele team**. Het stelt dat de *school* verantwoordelijk is voor:



- **1A:** Het zorgen voor een rijke taal- en leesomgeving.
- **1B:** Het stimuleren van de taalontwikkeling in alle leergebieden.

Dit kun je niet als één leerkracht alleen. Een rijk, samenhangend en betekenisvol taalcurriculum is een **teamverantwoordelijkheid**. Het vraagt om een gezamenlijke visie en een schoolbreed gedragen curriculum.

Stap 1: De visie

Voordat je kunt gaan rennen, moet je weten waar je staat. De nieuwe kerndoelen bieden een perfecte spiegel om jullie huidige teamvisie tegen het licht te houden. Dit zijn de vragen die je jezelf als team kunt stellen.

- **Vragen bij kerndoel 1A:**
 - Hoe 'rijk' is onze leesomgeving nu écht? Hebben we een uitnodigende, actuele schoolbibliotheek?
 - Hoe 'vast' is onze vaste leesroutine? Zijn er afspraken die schoolbreed gemaakt zijn?
 - Hoeveel ruimte bieden we aan verschillende talen en taalvariëteiten van leerlingen? Is de thuistaal welkom, of moet die bij de voordeur stoppen?
- **Vragen bij kerndoel 1B:**
 - Hoeveel samenhang is er *nu* tussen onze taallessen en onze wereldoriëntatie thema's? Is het een gelukkige toevalstreffer of een bewuste keuze?
 - Wordt taalontwikkeling gezien als vak, of stimuleren we taalproductie en interactie in alle leergebieden?
 - Gebruiken we bij de zaakvakken rijke teksten over inhoudelijke thema's, of leunen we op een methode?

Eerlijke antwoorden op deze vragen bepalen jullie startpunt.

Het Curriculum

Een sterke visie is prachtig, maar hoe voorkom je dat die visie verdampt bij de deur van het klaslokaal? Door het te borgen in je **curriculum**. Dit is de stap van 'visie' naar 'praktijk'. Het gaat om het maken van concrete keuzes die schoolbreed zijn gemaakt.

1. **Hoe borgen we de doorlopende leerlijn?** Hoe zorgen we dat de rijke, thematische aanpak in groep 1/2 wordt voortgezet tot en met groep 8? Welke thema's zijn leidend? Welke rijke teksten en literaire ervaringen bieden we in welke bouw aan?
2. **Hoe gaan we om met werkdruk?** Veel scholen vrezen dat 'thematisch werken' bovenop de 'gewone methode' komt. De nieuwe kerndoelen nodigen juist uit tot het omgekeerde. Door taal te integreren in je zaakvakken, creëer je geen extra werk, maar *rijkere* en *effectievere* onderwijstijd. Maar dat vraagt om keuzes: wat uit de methode laten we los, en hoe vangen we dat op binnen onze thema's?
3. **Welke afspraken maken we?** Hoe zorgen we dat ook de 'moeilijkere' doelen, zoals het "verkennen van taalvariatie" of het "schrijven om te leren", structureel aan bod komen?

Wil je met het team aan de slag om te praten over het curriculum dan geeft het SLO je hier handvaten voor. [Op deze site⁴](#) kun je kant en klare presentaties vinden om het gesprek aan te gaan tijdens studiemomenten met het team.

Start het gesprek in je team

Wil je de discussie over jullie taalvisie morgen al starten in de personeelskamer of tijdens het bouw-overleg? We hebben de belangrijkste vragen uit dit hoofdstuk voor je omgezet in praktische, prikkelende gesprekskaarten. Print de teamvragen van bijlage 3, snijd ze los en leg ze op tafel. Dit garandeert een goed gesprek over de toekomst van jullie taalonderwijs.



⁴ <https://www.actualisatiekerndoelen.nl/aan-de-slag/curriculum>

MORGEN AL BEGINNEN

Het is veel, dat realiseren we ons. Een nieuw curriculum, nieuwe domeinen, nieuwe accenten. De neiging kan groot zijn om te denken: 'Ik wacht wel tot de nieuwe methodes er zijn' of 'Dit bespreken we volgend schooljaar wel.'

Maar de *geest* van deze nieuwe kerndoelen – de focus op rijkdom, betekenis en samenhang – is te mooi om op te wachten. Dit is waar goed onderwijs over gaat. En het mooiste is: je kunt vandaag al beginnen, met kleine, laagdrempelige stappen die een groot verschil maken. Hier zijn vijf praktische tips om de nieuwe kerndoelen morgen al in je klaslokaal te brengen:

1. Vervang één losse les door één rijke les



Kijk naar je planning van volgende week. Zie je een losse taalles of spellingsles? Kijk nu naar je wereld oriëntatie thema. Werken jullie aan de Gouden Eeuw? De ruimte? De dieren? Vervang die ene losse les.

Zoek een *rijke tekst* die perfect bij je thema past. Een prachtig informatief boek, een nieuwsartikel, een pagina van een museumwebsite. Gebruik dit als je leestekst. Je werkt nu direct aan kerndoel 1B: taal in alle leergebieden en kerndoel 2: teksten begrijpen. Haal de 'woorden van de week' eens niet uit de methode, maar uit je thema. De tien sleutelwoorden van de planeten of de Romeinse tijd. Dit geeft spelling direct context en betekenis, en sluit aan bij kerndoel 6B: inzicht in spelling.

2. Ga smaak-lezen

Een van de mooiste nieuwe doelen is kerndoel 8A: De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. Een voorkeur kun je niet afdwingen, maar je kunt wel een proeverij organiseren.

Plan elke dag tien minuten smaak-lezen in. Dit is geen 'stillezen' of 'vrij lezen' met de focus op AVI-progressie. Het doel is **ervaring opdoen**. Dat betekent:

- Alles mag: strips, moppenboeken, graphic novels, poëzie, informatieve boeken.
- Wisselen mag: Een boek hoeft niet 'uit'.
- Praten mag: 'Hé, deze is echt grappig, moet je zien.'

Je creëert hiermee direct een rijke taal- en leesomgeving en een vaste leesroutine waar kerndoel 1A om vraagt.

3. Stel een denk-vraag

We zijn gewend om na het lezen van een tekst controlevragen te stellen. Wie was de hoofdpersoon? Wat gebeurde er in alinea 3? De nieuwe kerndoelen introduceren een krachtig alternatief. Zie kerndoel 4B: 'De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen.'

Stel na het voorlezen van een boek één denk-vraag. Niet: *'Wat deed de hoofdpersoon?'*, maar: *'Waarom denk je dat de hoofdpersoon dat deed?'* Niet: *'Was de vos slim?'*, maar: *'Zou jij het slim of juist gemeen vinden wat de vos deed? Waarom?'* Deze vragen hebben geen 'fout' antwoord. Ze nodigen uit tot redeneren, onderbouwen en luisteren.

4. Doe een schrijfsprint

Nog zo'n verborgen parel: Kerndoel 3C: 'De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen.'. Dit wordt ook wel 'schrijven om te leren' genoemd. Het is niet bedoeld om te leren om mooie letters te vormen, maar voor het ordenen van gedachten van het kind.

Zet aan het einde van je reken- of geschiedenisles de timer op vijf minuten. Geef de kinderen de opdracht om zo veel mogelijk van wat ze vandaag hebben geleerd of onthouden te noteren. Spelling is niet belangrijk, zinnen hoeven niet af. Het is voor henzelf. Kinderen ordenen hun gedachten, leggen verbanden en jij ziet direct wat er is blijven hangen. Dit is kerndoel 3C in zijn puurste vorm.

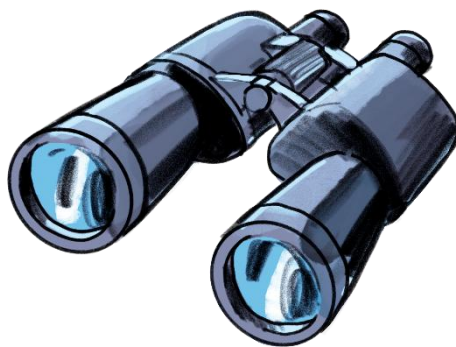


5. Download de kant-en-klare themales

Voelt het alsnog als veel werk om al die verbindingen zelf te leggen? Dat begrijpen we. De makkelijkste start is om te *ervaren* hoe een goed ontworpen themales voelt, waarin al deze doelen op een logische manier samenkomen. Wij hebben bij Junioruniversiteit voor elke [bouw gratis voorbeeldprojecten](https://junioruniversiteit.nl/?s=gratis&post_type=product)⁵ waarin je een nog betere inkijk krijgt van onze aanpak.

Je zult direct merken hoe wij:

- Beginnen met een **rijke leesomgeving** (1A) en **literatuur** (8).
- Dit koppelen aan betekenisvolle **spreek- en schrijfopdrachten** (3 & 4).
- En functioneel **taalonderzoek** (6 & 7) verweven in een thema.



⁵ https://junioruniversiteit.nl/?s=gratis&post_type=product

CONCLUSIE

We zijn aan het einde van dit e-book. Als je één ding onthoudt van alles wat je hebt gelezen, laat het dan dit zijn: de nieuwe kerndoelen Nederlands zijn geen extra *last*, maar een enorme *kans*. Het is een kans om te stoppen met het afvinken van geïsoleerde taallesjes en het taalonderwijs weer te maken wat het moet zijn: een rijk, betekenisvol en ambitieus avontuur dat verbonden is met de echte wereld van de kinderen.

De boodschap van het SLO is luid en duidelijk: de toekomst van duurzame taalontwikkeling ligt in **samenhang, inhoudelijke thema's en rijke teksten**.

Ja, dat vraagt om een andere manier van denken. Maar kijk eens wat je ervoor terugkrijgt:

- Kinderen die *begrijpen* waarom een correcte spelling ertoe doet in een échte context.
- Kinderen leren redeneren en voeren gesprekken die echt ergens over gaan.
- Kinderen die een boek pakken omdat ze een *eigen smaak* ontwikkelen, niet omdat het moet.
- En, misschien wel het belangrijkste: meer werkplezier voor jou. Je bent niet langer een methode aan het 'afdraaien', maar een architect van een rijke, geïntegreerde leeromgeving.

En dat is precies waarom Junioruniversiteit bestaat.

Je hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. Wij hebben het voorwerk al voor je gedaan. Onze thematische projecten zijn *exact* gebouwd op de filosofie die de nieuwe kerndoelen nu omarmen. Al jaren voordat het SLO dit formeel vastlegde, was dit onze visie op goed onderwijs.



Wanneer je kiest voor de projecten van Junioruniversiteit, kies je voor:

- **Directe samenhang:** Kant-en-klare projecten waarin wereldoriëntatie, taal, literatuur en communicatie logisch en betekenisvol zijn verweven.
- **Een rijke leesomgeving:** Zorgvuldig geselecteerde boeken bij elk thema, waarmee je direct invulling geeft aan een rijke taal- en leesomgeving en ervaring opdoet met literatuur.
- **Betekenisvolle activiteiten:** Geen losse 'lesjes', maar authentieke opdrachten zoals het voeren van debatten, het ontwerpen van folders, en het houden van interviews op een betekenisvolle manier voor kinderen.
- **Rust voor jou:** De zekerheid dat je een, rijk en inspirerend curriculum aanbiedt, zonder nachtenlang zelf lesmateriaal te hoeven ontwikkelen.

Bezoek junioruniversiteit.nl en bekijk ons volledige aanbod van thematische projecten. Download een gratis lesproject en ervaar zelf de kracht en het gemak van onze geïntegreerde aanpak. Heb je nog aanvullende vragen? Mail dan naar info@junioruniversiteit.nl, wij helpen je graag.

Bedankt voor het lezen, en veel plezier met het bouwen aan rijk taalonderwijs!

BIJLAGEN



CHECKLIST

Rijke teksten



TAALKWALITEIT	JA	NEE	N.V.T
Zowel eenvoudige als complexe relaties komen voor in de tekst zoals chronologie, oorzaak-gevolg, middel-doel en vergelijkingen.			
Het taalgebruik is gevarieerd en zo min mogelijk vereenvoudigd.			
Er komen onbekende en laagfrequente woorden voor in de tekst, de kinderen breiden hun woordenschat uit door het lezen ervan.			
Er wordt gebruik gemaakt van abstract en figuurlijk taalgebruik zoals spreekwoorden en gezegden.			
De tekst bevat gevarieerde zinstructuren, samengestelde zinnen en verwijs- en verbindingswoorden.			

INHOUD	JA	NEE	N.V.T
De verhouding tussen de hoeveelheid nieuwe informatie en bekende informatie is in evenwicht.			
De inhoud is samenhangend en heeft een heldere opbouw (informatieve tekst).			
Er is wisseling in vertelperspectief en chronologie (verhalende tekst).			
Er is afwisseling in beschrijving en dialoog (verhalende tekst).			
De inhoud helpt de kinderen om hun eigen ervaringen te relateren aan die van anderen.			
Het is een doorlopende tekst, geen losse tekstfragmenten.			

TEKSTSOORT EN OPMAAK	JA	NEE	N.V.T
Tekst, beeld, illustraties en geluid versterken elkaar.			
De illustraties ondersteunen de tekst en worden niet alleen gebruikt ter verlevendiging.			
De tekst is geschreven door een vakkundige schrijver.			
De bron van de tekst is betrouwbaar.			

JUNIORUNIVERSITEIT.NL

Thema Web



Kerdoel 1 - Stimulatie taalcompetentie:

Kerdoel 2 - tekstbegrip:

Kerdoel 3 - produceren van teksten:

Kerdoel 4 - gesprekken voeren:

Kerdoel 5 - reflectie op taal:



Kerdoel 6 - inzicht in taal:

Kerdoel 7 - gebruik van taal:

Kerdoel 8 - ervaring met literatuur

Kerdoel 9 - inzicht in literatuur

Thema:



Als je nu door onze school loopt, straalt de omgeving dan uit dat lezen het leukste is wat er bestaat?



Zijn wij onszelf allemaal als taalleerkracht ook als we een ander vak geven?



Stopt de thuistaal van kinderen bij de voordeur van de school of is deze welkom in de klas?



Ervaren kinderen een doorlopende lijn in thematisch werken binnen de school?



Is er een evenwicht in tijd tussen oefeningen uit het werkboek en echte teksten en opdrachten?



Durven we de methode los te laten als we een rijker alternatief hebben binnen een thema?



Leren onze kinderen diep nadenken over teksten?



Gebruiken we rijke teksten of vereenvoudigde teksten?



Schrijven en spreken
kinderen meestal voor de
leerkracht of voor een
echt publiek?



Komen communicatieve
doelen voldoende aan de
orde binnen ons aanbod?



Welke boodschap over
het belang van lezen
draag je uit als
leerkracht?



Is er elke dag ruimte voor
een vaste leesroutine?



Stelling: spelling zou
meer beoordeeld
moeten worden binnen
functionele
schrijfopdrachten.



Spelling: thematisch
werken en vakken
integreren kost te veel
extra tijd.



Belemmert of stimuleert
de huidige taalmethode
ons om aan de nieuwe
kerndoelen te voldoen?



Is het maken van een
boekverslag verplicht? En
is er keuze in de vorm
daarvan?

